

И. 8304 / 1925 / 52

СЕЛЯНСКА

67884 /
2

СПРАВА

т. 5

Лютый 1925 р.

Пам'яті дорогих то-
варишів-І.ЩЕРБЛЮКА,
П.МАЩКЕВИЧА, П.ЛУЦЬ-
КОГО.

"СЕДІНСЬКА СПРАВА."

-:-:-:-:-

ч. 5

Лютня

1925.

Ви жертвою в бою нерівнім лягли
З любови до свого народу,
Ви все віддали що за нього могли
і щастя і честь і свободу....

ТОВАРИШ І ГРОМАДЯНИН.

Несподівано рознеслася сумна вістка. Не стало товариша, робітника, громадянина Івана ЩЕРБЛЮКА. Тяжко відчулась ця щедрога втрата в дні боротьби. Вихор визвольної боротьби відірвав г. Щерблюка від краю та переніс на чужину, де до останньої хвили свого життя він віддав себе на службу ідеї визволення Українського Трудового Народу. Примушений покинути Волинську землю присвятив він всі свої сили на чужині для визволення українських працюючих людей. Вмер. Закрилися великі-глибокі очі у неділю 1-го лютого о 6 год. вечора. А в суботу, на передодні ще провадилась дискусія над його рефератом в Студентській Соціалістичній Спілці. Ще за тиждень до смерті мав він їхати з лекцією до одної з філій Селянської Спілки, але не зміг. Невблаганна хвороба примусила злягти. Він впав, впав знесилений, щоб вже не встати більше і не йти з нами, не йти до улюбленої мети. Походив Іван Щерблюк з бідної селянської родини з села Мелебного на Волині. Народився 4-го грудня 1888р. Скінчив Учительські курси та до світової війни учителював на Україні. В 1914р. був забраний до російської армії, потрапив до австрійського полону і пробував там до кінця війни. З початку ж революції приступив до праці як

член Української Партії Соціалістів Революціонерів. В 1919 р. був Державним Інспектором Січових Стрільців. В 1920р. примушений був покинути свою батьківщину, а в 1922р. прибув до Чехії. Тут, закінчивши Матуральні Курси вступив до Українського Педагогічного Інституту де став на чолі Студентської Громади, яко голова. Поруч з наукою покійний товариш брав найживішу участь в громадським життям. Він був активним членом Пражської філії Української Селянської Спілки, працював і був членом Спілки Української Соціалістичної Молоді "Вільна Громада", був членом Українського Громадського Комітету і Українського Академічного Хору. Похорон дорогого товариша відбувся 4-го лютого о 2-ій годині. Останній поклін прийшли віддати т.т. та численне зібрання україн. еміграції. Жалібний похід відкривала група Україн. Партії Соц. Рев. та Україн. Радикал. Партії, що взяли участь в повному складі своїх членів та представників партійних організацій з провінції. Труну провозжала товариська сторожа. Пражська група У.П.С.Р. поклала на труну патрійний прапор. Далі в жалобному поході взяли участь: Українська Селянська Спілка Український Громадський Комітет, Україн. Педагогічний Інститут/ студентство й професура, представники Білоруських Соц. Рев. та грузинських Соц. Демократів. Склали вінки на труну дорогого товариша і громадянина такі організації: Україн. Партія Соц. Революціонерів - з червоною стрічкою і написом "Дорогому Товаришеві - УПСР", Головний Комітет Укр. Сел. Спілки - з червоною стрічкою і написом "Товаришеві Щерболюкові Українська Селянська Спілка", Пражська

філія Україн.Сел.Спілки - з червоною стрічкою і написом "Борцєві за долю селянства" "Вільна Громада" - з червоною стрічкою і написом "Дорогому Товаришові", Студентство та професура Україн.Педагогічного інституту з жовто-блакитною стрічкою й написом "Дорогому товаришові, студентові й громадянинові", земляки-волинки з жовто-блакитною стрічкою й написом "Дорогому Товаришові - Землякові", Україн.Громад.Комітет - з чорною стрічкою і написом "І.А.Щероблюкові".

Тлінні останки незабутнього товариша на могилу попрощали: від Україн.Громад.Комітету - Член Управи Н.Я.Григориїв, від Україн.Педагог.Інституту - Директор Інституту проф. Л.Білецький, від Студентської Громади Інституту - т.П.Тенякко, від земляків-волинків - т. В.Лотоцький, за Січеських Стрільців т. Б.Луцький, від Білоруських Соц.Рев. - т.Гриб, від Україн.Радикал.Партії - т.Р.Зелений, від Спілки Україн.Соціалістичної Молоді - т. О.Роніс, від Україн.Партії Соціалістів Революціонерів - т. Г.Денисенко та П.Богацький, який сказав таку промову:

Товариші!

Зійдемо коло над берегами цієї холодної могили і заглянемо в її чорні глиб, щоби в останнє, хоча любовним поглядом, попрощатись з тлінними останками нашого дорогого товариша - Івана Щероблюка!...

Я кажу-попрощайтесь з тлінними останками його, бо те нетлінне, що ми бачили і відчували в живій істоті, що носила те ім'я, - її переконання у святість та величність спільної нам ідеї, її захват у боротьбі за неї та її незломні, вперті змагання за її перемогу, - я вірю-зоставлять в нашій душі, та душах всіх наших това-

ришів, правдивий і яскравий образ чесного, тьвердого і непохитного робітника-борця за ідеали, що виписані кровавими літерами на прапорі соціаліста-революціонера...

Боротьба-це альфа нашої щоденної, чорної роботи і омега її є подвійна боротьба!... Але не боротьба красивим, дівинчим словом, не елегантним, розрахованим на пустий ефект у натовпу жестом, а впертом, мозольною, непомітною назверх, чорною роботою буднього дня, скерованою на досягнення ідеалів нашого народу...

Таким непомірно-правдивим рядовим членом нашої партії і був покійник і образ його зостанеться в пам'яті наших, а ми передамо-в пам'ять наших нащадків ім'я його і всіх тих скромних і дійсних борців нашого часу, коли так легко зневірितись, чи знесилити, чи то просто втікти і зрадити...

Він йшов твердо, йшов просто, йшов з отвертими грудьми і спокійно приймав всі удари, що сипались на його і спільників його від стоголового ворога...

І він впав, впав знесилений, впав, щоби вже не встати більше і не йти з нами в ногу, як то було ще вчора... Впав, щоби своєю смертю-ще більше освітити нашу боротьбу, яка значно вимагає жертв! І чим більше їх буде - тим ближчою буде наша перемога. Бо такі як він своєю смертю-смерть, темною, насилля і зло, переможуть в світі... Так ми віримо, в цім ми певні...

І ось лишаємо не тебе, незабутній товаришу, а твої глініні останки тут, в цій, не своїй, але братній нам землі, щоби повернути твою рідну землю, твоему рідному народові найкращу пам'ять про тебе, найвищу відзнаку твого життя-ім'я борця за ідеали українського народу, ім'я соціаліста-революціонера!...

Спи - ж, Дорогий Товаришу, відпочивай після чесної праці! Нехай легкою буде тобі ця славянська земля!... в боротьбі ти впав, але знай, що зусиллями твоєї боротьби воскресне твій рідний Народ!...

Спи, і будь спокійний!... Ми переладусмо надщерблені смертю твоєю наші ряди, і, хоча менше нас, ні кроку не відступимо назад, а все вперед і вперед будемо йти до перемоги!...

Так поховано ще одного борця й робітника на полі українського визволення. Виросла ще одна могила, уквітчана червоними квітами боротьби за ліпшу долю українського працюючого люду.

"ЗАКИ МОРЕ ПЕРЕДЕЧУ КРИЛОНЬКА
ЗІТРУ."

Такими словами попрощали товариші-свого товариша Павла МАЦКЕВИЧА. Несподівано відійшов від нас цей тихий, спокійний, працьовитий товариш. Перебравшись до Чехії-тікаючи від польського переслідування, т. Мацкевич в 1923р. вступив на Медичний відділ Карлового Університету. В цей час вмер його батько; залишилася велика родина без жадних матеріальних засобів. З метою стати найскорше в допомозі родині, т. Мацкевич перейшов на Технику, на землемірний відділ, та не судилося... Випадково підпав під руку одного зі своїх співмешканців, який в розлютованню забив його ножем.

Спокійний був членом Пражської філії Укр. Селянської Спілки та студентських організацій.

Павлусь, так його всі звали, був завжди добрим, щирим і вірним товаришом. Немає ні одного товариша і знайомого, який би не відчув болюче цієї втрати. Я разом йшов з покійником череа гори до Чех і Павлусь у сумні й небезпечні для нас моменти співав мені "чуєш брате мій". Цю улюблену його пісеньку заспівав на його могилі Академічний хор. Я завжди чув ту пісеньку і не можу без болю згадати його матері, яка на прощання мене просила: "глядіть мені на чужині Павлуса". Як чуло материнське серце.

Поховано т. Мацкевича під спів "заки море перелечу, крилонька зітру", 13 грудня 1924р. на Ольшанських цвинтарі. В похороні взяли участь т.т. студенти, члени Пражської філії Україн. Сел. Спілки та представники громадських організацій. На труну від Селянської Спі-

лки було покладено кiтицю червоних живих троянд. Земля тобі пером, дорогий товаришу!

П.К.

ТОВАРИШ ПЕТРО ЛУЦЬКИЙ.

Непомiтно вiдiйшов вiд нас т. ЛУЦЬКИЙ.. Приїхавши до Чехiї т. Луцький вступив на Матуральнi Курси, якi й скiнчив, але до високої школи, про яку вiн мрiяв, вступити вже не пощастило. Хороба/туберкульоз/примусила його злягти i по недовгiй недузi т. Луцького нестало. Тов.Луцький був членом Пражської фiлiї Селянської Спiлки. Перед його пам'яттю схиляємо низько, зi смутком, свої голови.

-:-:-:-:-

З ЖИТТЯ ПРАЖСЬКОЇ ФІЛІЇ.

За останній час життя Празької філії виявлялося в переведенню спільно з іншими організаціями та філіями-свята 1-го листопаду та свята 4-го універсалу Центр.Ради. На цих товариських сходинах з докладами та рефератами виступали члени Празької філії. Окрім того Празька філія взяла участь, давши своїх докладчиків, на товариських сходинах, присвячених річниці повстання проти Гетьмана. Зараз комітет філії провадить працю по підготовці до річних загальних зборів, які мають відбутися 16 березня. Матеріали та відчит до дня зборів буде опубліковано.

З ЖИТТЯ ЛІБЕНСЬКОЇ ФІЛІЇ.

Комітетом Лібенської філії разом з Т-вом "Молодий Кооператор" на різдвяних святках було влаштовано вечірку, на яку було запрошено, як гостей членів Головного Комітету, представників філій та поодиноких українських громадян, чеських старшин і цивільних гостей. Вечірка ця носила інтимний характер і залишила у присутніх добре враження. За останній час відбулися товариські сходини присвячені 4-му універсалові. На цих сходинах було прочитано реферат.

Борючись з ворожою акцією наша філія намагалася весь час вести як найширше свою освітню працю, з метою піднесення свідомости серед членів філії, свідомости своїх національних, професійних й класових інтересів. Цілий ряд сходин членів, ряд рефератів, вечірок, були нашою зброєю, а матеріальна допомога хворим і безробітним, були відповіддю на наклепи. Продовжуючи свою працю далі, поширю-

НА УКРАЇНІ.

Московські комуністи проти організацій Селянських професійних спілок.

Як довідуємось за останні часи на Україні поширюється рух, скерований на організацію Селянських Спілок. Московські комуністи занепокоєні цим рухом і вживають всіх засобів, щоби недопустити до життя прагнення українського селянства до організації. Цілком зрозуміло, що провадити московську політику на українських землях при умові організації українського селянства, для московських комуністів буде не в силу. Тому то не дивлячись на те, що московські комуністи на кожному розі вигукують, що вони мовляв є представники селянсько-робітничого уряду, жорстоко розправляються зо всіма хто виявляє себе на шляху праці організації селянства.

ІМПЕРІАЛІЗМ МОСКОВСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Московські комуністи йдуть слідом своїх попередників-царизму. Що це є так, то можна бачити хоча би й з того, що відрізавши від українських земель українські повіти Волинщини, де мешкає понад мільон українського селянства та робітництва й гадки немає про задоволення цього населення з боку української просвіти. Як довідуємось — на населення, що складає поверх мільона, існує зараз лише 12 українських шкіл по селах! Про українську мову в урядах, чи інших яких установах немає й згадки, а тих, хто наважується про це балакати, вважають зрадником та контр-

революціонером. Всі накази, та все керування йде з московського Кремля. Українські землі Вороніжчини то є землі, на яких укр. селянство та робітництво знаходиться в найгірших умовах, що до просвіти.

СЕЛЯНСЬКА СПІЛКА В ГАЛИЧИНІ І НА ВОЛИНІ.

З цього року розпочала працю Селянська Спілка в Галичині й на Волині. Закладено комітет у Львові. Селянство до організації своєї професійної спілки ставиться дуже прихильно. Комітет випустив відозву в якій закликає до організації та закладення відділів.

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

Чим далі, тим все більше відчувається ганебне поводження польського уряду що до українського шкільництва в Галичині й на Волині. Особливо багато в цьому напрямі працює шкільна кураторія різних повітів. Переслідування української школи йде шляхом переміни української викладавчої мови на польську, закриття шкіл з українською викладавчою мовою на цілій території заселеній українським народом, та надужиття різними оурмістрами та комісарами під час подавання населенням декларацій з домаганнями української мови по школах. В цій справі в соймі, українські послы вносять запити та домагаються, щоби підлеглі до Мін.внутр.справ органи придержувалися законних приписів та розпорядків та щоби винні були карані. Поруч з тим послы домагаються відповідно тогож самого від міністерства освіти.

НА МОСКВІНІ.

В Петрограді робітники вимагали несплаченої платні. влада розігнала робітників поліцією, при чому поліція убила 30 робітників. Чи не нагадує це часи царські?

АРЕШТИ СТУДЕНТІВ.

В Москві заарештовано 32 студенти комуністи. всі заарештовані єсть Кавказці. Загрожує їм висилка в північні губернії.

СЕРЕД МОСКОВСЬКИХ СОЦ.-РЕВ.

В Москві в Бутирській тюрмі сидять члени Центрального Комітету партії Соціалістів -Революціонерів. З огляду на те, що поводження з арештованими надзвичайно жорстоке, арештовані оповістили голодовку.

БЕЗПРИЗОРНІ ДІТИ.

Як повідомляють, петербурзькі та московські совіти зараз заняті питанням про висилку 17 тисяч безпризорних дітей в місця де немає голоду.

ЯК РОСПРАВЛЯЮТЬСЯ МОСКОВСЬКІ КОМУНІСТИ З УКРАЇНСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ.

Як відомо, московський уряд, а властво купка ладей московських комуністів, знайшов потрібним розв'язати українську комуністичну партію. Тепер членів української комуністичної партії почали висилати в Іркутську та Єнісейську губ. Так, цими днями згідно в постановою ГПУ вислані в Єнісейську губ. 19 відповідальних робітників та керівників партії Укр. Комуністів.

МАСОВІ РЕВІЗІЇ в КИЇВІ.

У Києві 21 лютого на Подолі та в робітничих кварталах агентами ГПУ з участю військових частин було переведено масові ревізії. Чекісти розшукували зброю та керівників, яких то контрреволюційних організацій, що давали повстанцям зброю.

Смерть президента Еберта.

28 лютого вмер німецький президент Еберт. Рада міністрів оповіщає тижневу калябу. Вибори нового президента мають бути через кілька тижнів.

Смерть Брантінга.

Вмер провідник соціалістичного руху в Європі Брантінг. Був він членом шведської соціалістичної партії, в якій зробився керівником. Був реальним політиком і гуманістом. Користувався Брантінг великим авторитетом серед всіх партій Швеції. Перед його смертю так казали Шведи: "смерть Брантінга буде горем всієї нації". Останній час був він прем'єр-Міністром Швеції. Брантінг знав свій обов'язок Шведа, але ніколи не забував своїх обов'язків соціаліста. Память про Брантінга буде вічно жити серед робітничих клас, нарівні з пам'яттю великих керівників робітничого руху, як Бебель, Морес та інші.

Товариші! Складайте жертви на працю Селянської Спілки в Краю.

Що відома філій Селянської Спілки:
7-го березня - свято 75річчя Президента Т. Масарика. 10 й 11 березня Шевченківське свято.

Видання філій Укр. Сел. Спілки
в Празі

Редагує Комісія

30. IV. 1931